

Dawn Bowden AC

Cadeirydd y Pwyllgor ar Ddiwygio Etholiadol y Cynulliad

29 Ionawr 2020

Annwyl Dawn,

Diolch am eich llythyr dyddiedig 16 Rhagfyr 2019.

Yn gyntaf, hoffwn amlinellu rôl ein pwyllgor i osod y cyd-destun ar gyfer ein hymateb.

Mae Rheol Sefydlog 21 yn ei gwneud yn ofynnol inni graffu ar yr holl offerynnau statudol a osodir gerbron y Cynulliad Cenedlaethol a chyflwyno adroddiad arnynt. Yn ogystal, gall graffu ar is-ddeddfwriaeth arall, a chyflwyno adroddiad arno. Rydym hefyd yn craffu ar bob Bil a osodir gerbron y Cynulliad Cenedlaethol, a chyflwyno adroddiad arnynt, yn ogystal â Memoranda Cydsyniad Deddfwriaethol ar gyfer Biliau'r DU, Memoranda Cydsyniad Offerynnau Statudol a Datganiadau Ysgrifenedig Rheol Sefydlog 30C. Rydym yn gwneud y gwaith hwn yn unol â'r terfynau amser a nodir yn y Rheolau Sefydlog a chan y Pwyllgor Busnes.

Mae ein cylch gwaith hefyd yn ymestyn i faterion cyfansoddiadol ehangach. Mae hefyd yn cynyddu i ymgymryd yn ffurfiol â materion cyfiawnder, mewn ymateb i rai o'r argymhellion a gynhwysir yn adroddiad y Comisiwn ar Gyfiawnder yng Nghymru.

Yn gyffredinol, rydym ni, a'n Pwyllgor blaenorol, wedi cynnwys nifer fach o Aelodau, sy'n golygu nad ydym, ac nad ydym wedi bod, yn gytbwys o ran y pleidiau. O ganlyniad, rydym yn draddodiadol wedi gweithio mewn ffordd amhleidiol ac mae hynny wedi dod yn un o gryfderau ein pwyllgor¹.

Serch hynny, rydym yn cydnabod bod ein cwmpas i ymgymryd ag ymchwiliadau polisi o fewn ein cylch gwaith yn gyfyngedig oherwydd y dyletswyddau craffu deddfwriaethol ffurfiol, sy'n dibynnu ar amser, a roddir arnom gan y ddeddfwrfa a llif amrywiol y ddeddfwriaeth ei hun. Mae'r mater hwn wedi bod yn arbennig o berthnasol yn y Pumed

¹ Gweler y [Llythyr at y Llywydd, Cadeirydd y Pwyllgor Busnes 24 Mai 2018](#) i gael rhagor o safbwyntiau ar faint y Pwyllgor

Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1NA

✉ SeneddMCD@cynulliad.cymru

☎ 0300 200 6565

National Assembly for Wales
Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1NA

✉ SeneddCLA@assembly.wales

☎ 0300 200 6565

Cynulliad oherwydd bod llwyth gwaith y Pwyllgor wedi cynyddu o ganlyniad i graffu ar ddeddfwriaeth sy'n gysylltiedig â Brexit a dod yn bwyllgor Cyfnod 1 ar gyfer dau o filiau'r Cynulliad. Gan edrych i'r dyfodol, nid yw'n glir eto sut y bydd ymadawiad y DU â'r UE yn effeithio ar natur a maint y ddeddfwriaeth sylfaenol ac eilaidd sydd i'w chraffu gan bwyllgor sydd â chyfrifoldebau o dan Reol Sefydlog 21.

Felly, er y gall cylch gwaith eang pwyllgor roi'r hyblygrwydd angenrheidiol i wneud gwaith ar faterion trawsbynciol, mae ein rhwymedigaethau craffu deddfwriaethol yn golygu po fwyaf eang y bydd ein cylch gwaith, yr anoddaf y bydd i ymgymryd ag ymchwiliadau mewn modd amserol ar draws yr ystod o gyfrifoldebau sydd gennym. Efallai y gall senedd fwy gyda mwy o Aelodau etholedig ganiatáu strwythur pwyllgorau gwahanol, a all, yn ei dro, ganiatáu i bynciau o fewn ein cylch gwaith presennol gael eu dyrannu i bwyllgorau mewn ffordd wahanol.

Yn gysylltiedig â'r pwynt hwn, credwn efallai yr hoffai'r Pwyllgor ar Ddiwygio Etholiadol y Cynulliad ystyried adroddiad diweddar y Comisiwn ar Gyfiawnder yng Nghymru, sy'n gwneud argymhellion ar gyfer newidiadau i strwythurau presennol y Cynulliad.

Hefyd, hoffwn dynnu eich sylw at rai o'r canfyddiadau sydd wedi'u cynnwys yn adroddiad ein Pwyllgor blaenorol, **Deddfu yng Nghymru**, ynghylch yr effaith y mae maint y Cynulliad Cenedlaethol yn ei chael ar graffu deddfwriaethol:

- roedd paragraffau 222 - 233 yn trafod gallu'r Cynulliad i ymgymryd â gwaith craffu deddfwriaethol yn gyffredinol;
- roedd paragraffau 330 - 337 yn trafod gwaith craffu ar is-ddeddfwriaeth gan bwyllgorau;
- roedd paragraffau 338 - 346 yn trafod gwaith craffu ôl-ddeddfwriaethol gan bwyllgorau.

Roedd pennod 8 yr adroddiad yn trafod strwythurau pwyllgorau'r Cynulliad (paragraffau 378-388) a phwysigrwydd data wrth wneud penderfyniadau ynghylch gwella'r broses graffu. Felly, gall yr adrannau hyn fod o ddiddordeb hefyd.

At hynny, mae ein hadroddiad **Cyfnod 1 ar y Bil Senedd ac Etholiadau (Cymru)** yn tynnu sylw at dystiolaeth a gawsom am faterion capasiti'r Cynulliad a gallai hyn fod yn berthnasol i'ch gwaith hefyd.

Yn gywir

Mick Antoniw AC
Cadeirydd

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg.
We welcome correspondence in Welsh or English.

